

- Забезпечення ресурсів для розвитку, навчання працівників закладу (підвищення кваліфікації, проведення консультації фахівцями, організація менторської підтримки), сприяння освіти та самоосвіти педагогів;
- Формування представницької групи батьків та вчителів для розробки активного плану дій та визначення шляхів забезпечення успіху впровадження;
- Постійна підтримка інноваційної діяльності вчителя;
- Подолання стереотипів та упередженого ставлення працівників школи до дітей з особливими освітніми потребами та їхніх сімей;
- Створення умов для реалізації Індивідуальних програм розвитку дітей з особливими освітніми потребами;
- Розроблення та реалізація Плану розвитку школи і визначення перспективних тенденцій щодо впровадження й поширення інклюзивного навчання [3].

Список використаної літератури

1. *Волкова К. С.* Підготовка вчителів до роботи в інклюзивному закладі як шлях подолання перепон у навчанні особливих дітей / К. С. Волкова // Класному керівнику. Усе для роботи. – 2017. – № 1. – С. 10–13.
2. Законодавство України [Електронний ресурс] : Закон України «Про освіту» – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua> (Дата звернення 17.10.2018) – Назва з екрана.
3. Інклюзивне навчання. Досвід упровадження / уряд. *А. А. Колупаєва.* – К. : Шк. світ, 2015. – 200 с. : іл. – (Б-ка "Шк. світу").
4. *Мартинчук О.* Підготовка фахівців у галузі спеціальної освіти: нові підходи / О. Мартинчук// Особлива дитина: навчання і виховання. – 2018. – № 1. – С. 14–28.
5. Освітній портал Львівщини [Електронний ресурс] : Інклюзивна освіта для дітей з особливими потребами в Україні – Режим доступу: <http://www.osvitportal.lviv.ua> (Дата звернення 17.10.2018) – Назва з екрана.
6. *Савчук З.* Психологічна готовність учителя до роботи в інклюзивному просторі: теоретичний аспект / З. Савчук, Л. Москалюк // Особлива дитина: навчання і виховання. – 2017. – № 2. – С. 42–47.
7. Формування ключових життєвих компетентностей у процесі профільного навчання : науково-метод. посіб. / Головне управління освіти і науки Полт. обл. держадміністрації, Полт. обл. ін-т післядипломної пед. освіти імені М. В. Остроградського, Каф. методики змісту освіти. – Полтава : ПОППО, 2009. – 148 с.

Діана Стрижак

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ШКОЛЯРІВ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Соціокультурні та економічні зміни суспільства вимагають суттєвих змін у формуванні готовності випускників загальноосвітніх закладів до самореалізації і успішного самовизначення в умовах сучасного світу; якостей, що дозволяють творчо і продуктивно вирішувати будь-які завдання та проблеми.

Сучасна школа спрямована на опанування учнями системи знань, формування вмінь і навичок. Але кількість інформації зростає, збільшується навантаження на школяра, який не завжди може засвоїти та застосувати їх на практиці.

За експертними оцінками, найбільш успішними на ринку праці в найближчій перспективі будуть фахівці, які здатні навчатися впродовж життя, критично мислити, ставити цілі та досягати їх, працювати в команді, спілкуватися в багатокультурному середовищі та володіти іншими сучасними вміннями [1, с. 4].

Прийнята Концепція нової української школи окреслює шляхи реформування освіти для комфортного навчання, що даватиме можливість не тільки набуття учнями знань, а й уміння застосовувати їх у житті [1].

Одним із ключових питань реформування є організація навчально-пізнавальної діяльності школярів.

Науковці (О. Леонтьєв та М. Талізін) розглядають навчально-пізнавальну діяльність як спільну діяльність і форму співпраці вчителя та учня, у якій здійснюються як пізнавальні процеси, так і соціалізація підростаючого покоління. Вони зазначають, що навчально-пізнавальна діяльність має свій предмет, процес і результат. Так, предметом є зміст навчання, а процес складається із двох

етапів: виконання засвоєної діяльності і власне її засвоєння. Результат – сума знань, умінь, навичок або засвоєний зміст навчання і змінений у зв'язку з цим досвід того, хто навчається [3].

На сучасному етапі розвитку дидактики уявлення про навчально-пізнавальну діяльність розширюється і переходить із уявлення вузькоспрямованого процесу отримання знань і освоєння цілісної нормативної структури навчальної діяльності до розуміння її як простору соціального позиціонування школярів.

Основними компонентами діяльності школярів науковці виділяють: навчально-пізнавальні мотиви («для чого мені необхідно вивчити»); цілепокладання («що я повинен зробити ... »); планування («як і в якій послідовності я повинен вирішити завдання»); вибір засобів і методів; рефлексивно-оцінні дії («чи правильно я зробив для досягнення мети») [5].

Основний вектор нової української школи спрямований на формування основних ключових компетентностей, результатом яких є критичне мислення, вміння читати і розуміти прочитане, вирішувати проблеми, висловлювати та логічно обґрунтовувати власну думку, здатність працювати в команді, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики та приймати рішення, проявляти ініціативність та творчість.

Важливий акцент новозмін пов'язаний із тим, що визнається рівнозначність ключових компетентностей на всіх етапах навчання. Тобто, кожна освітня галузь володіє потенціалом, необхідним для формування ключової компетентності. Цей потенціал має бути реалізований наскрізно у процесі навчання кожного предмета або курсу [4, с.15].

Ефективними є нові підходи до організації навчально-пізнавальної діяльності школярів, а саме: зміна характеру взаємодії вчителя з класом; особистісне включення всіх учнів у процес взаємного спілкування; зовнішня мотивація витісняється формуванням усвідомленого мотиву навчання; репродукція знань замінюється вирішенням творчих навчальних і практичних завдань.

Змінюється і роль учителя у навчально-виховному процесі, відтепер він більше наставник, який навчає, консультує та ділиться досвідом у сфері своєї діяльності. Сучасний учитель – це ментор, модератор, коуч, фасилітатор, тьютор, новатор.

Змінюється і сама школа, яка буде працювати на засадах особистісно орієнтованої моделі освіти, коли максимально враховуються здібності, потреби та інтереси кожної дитини, реалізується принцип дитиноцентризму.

Актуальними для нової української школи є такі ідеї дитиноцентризму: відсутність адміністративного контролю, який обмежує свободу педагогічної творчості; активність учнів у навчальному процесі, орієнтація на інтереси та досвід учнів, створення навчального середовища, яке б перетворило навчання на яскравий елемент життя дитини; практична спрямованість навчальної діяльності, взаємозв'язок особистого розвитку дитини з її практичним досвідом; відмова від орієнтації навчально-виховного процесу на середнього школяра і обов'язкове врахування інтересів кожної дитини; виховання вільної незалежної особистості; забезпечення свободи і права дитини в усіх проявах її діяльності, урахування її вікових та індивідуальних особливостей, забезпечення морально-психологічного комфорту дитини; впровадження шкільного самоврядування, яке під свободою і самостійністю дитини передбачає виховання гуманістичних та демократичних ідей і світогляду, необхідних сучасному суспільству [2].

Орієнтація на потреби учня забезпечується шляхом реалізації індивідуальних планів; індивідуальної освітньої траєкторії, індивідуальних освітніх проєктів, свобода вибору предметів та рівня їх складності, можливість навчання в різновікових предметних і міжпредметних групах.

Організація навчально-пізнавальної діяльності учнів у новій українській школі має здійснюватися на засадах педагогіки партнерства, в основі якої спілкування, взаємодія та співпраця між учителем, учнем і батьками. Основні принципи педагогіки партнерства: повага до особистості; доброзичливість і позитивне ставлення; довіра у відносинах; діалог – взаємодія – взаємоповага; розподілене лідерство (право вибору та відповідальність); принципи соціального партнерства (рівність сторін, добровільність прийняття зобов'язань, обов'язковість виконання домовленостей) [1, с.14].

Утілюючи ідеї педагогіки партнерства, вчитель повинен використовувати не тільки традиційні методи організації навчально-виховного процесу, але виявляти ініціативу і планувати навчання і виховання таким чином, щоб учні постійно були залучені до колективної діяльності. Ефективними є цікаві й захоплюючі розповіді, відверта бесіда, справедлива і незалежна оцінка, заохочення творчих успіхів, особистий приклад, зустрічі з цікавими людьми, спільний пошук рішень, спільні суспільно корисні справи, благодійні акції тощо [4].

З метою формування основних ключових компетентностей школярів доцільно використовувати інтерактивні методи навчання, засновані на співпраці (ігри, проєкти – соціальні, дослідницькі, експерименти, групові завдання тощо). Залучення учнів до спільної навчально-пізнавальної діяльності сприятиме успішному формуванню ключових компетентностей та ефективному засвоєнню суспільного досвіду, їх соціалізації.

Найбільший активізуючий ефект в організації навчально-пізнавальної діяльності мають ситуації, в яких учні самі повинні: відстоювати власну думку; брати участь у дискусіях та обговореннях; ставити питання своїм товаришам і вчителям; рецензувати відповіді товаришів; оцінювати відповіді і письмові роботи товаришів; самостійно вибирати посильне завдання; знаходити кілька варіантів можливого вирішення пізнавальної задачі (проблеми); створювати ситуації самоперевірки, аналізу особистих пізнавальних і практичних дій; вирішувати пізнавальні завдання шляхом комплексного застосування відомих їм способів розв'язання.

Змінюються також і підходи до оцінювання навчальних досягнень школярів. Оцінки мають слугувати аналізу індивідуального прогресу, плануванню індивідуального темпу навчання та індивідуальній освітній траєкторії кожного учня.

Отже, педагогічні та методичні орієнтири нової української школи вимагають високопрофесійної підготовки вчителя до організації навчально-пізнавальної діяльності школярів, а саме: створення середовища, яке даватиме змогу учневі до самовизначення у прийнятті рішень; формування суб'єкт- суб'єктних відносин з усіма учасниками навчально-виховного процесу на основі взаємоповаги та взаємної відповідальності, співробітництва та співтворчості, що стимулює учня до саморозвитку та самореалізації.

Список використаної літератури

1. Концепція нової української школи [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf>
2. Кремень В.Г. Філософія людиноцентризму в стратегіях освітнього простору / В.Г. Кремень. – К.: Педагогічна думка. – 2008. – 424 с.
3. Леонтьев А.Н. Деятельность. Сознание. Личность / А.Н.Леонтьев. – М.: Политиздат, 1977. – 303 с.
4. Нова українська школа: порадник для вчителя / Під заг. ред. Бібік Н. М. – К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. — 206 с.
5. Савченко О.Я. Діагностика і дидактичні умови формування у молодших школярів мотивації уміння вчитися // Український педагогічний журнал. – 2015. – № 1. – С.85-98.

Анна Пасека

ТЕОРЕТИЧНІ ЗНАННЯ – ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛЯ

Сучасне суспільство, яке функціонує в межах української держави вимагає і має необхідність у всебічно розвиненій, конкурентноспроможній на світовому рівні особистості. Тож, держава має на меті здійснити підготовку у вищих навчальних закладах високопрофесійних фахівців, які ґрунтовно володіють теоретичними знаннями, професійними вміннями і навичками, готові до діяльності у складних умовах конкуренції, здатні до самонавчання, самопізнання, самовдосконалення [2].

Саме таку особистість на початковому рівні формують вихователі в дошкільних закладах та вчителі у школах, а потім науково-педагогічні працівники у вишах. Професійна підготовка вчителя та його післядипломна освіта має важливе значення. У педагогічних університетах формують особистість як майбутнього педагога, який за час навчання здобуває не тільки теоретичні знання та практичні вміння, але й вчиться поєднувати їх під час роботи в школі.

Актуальність статті полягає у висвітленні значення теоретичних знань випускниками вищих навчальних закладів освіти, як важливої складової у професійній діяльності вчителя оновленої школи України.

Метою статті є розкриття важливості теоретичних знань які здобувають студенти з обраного напрямку підготовки, як необхідні умови для успішної роботи учителя в школі.

Школа – це середовище, яке, перш за все, надає теоретичні знання школярам для орієнтації та співіснування з оточуючим світом. А завданням вчителя, як головного в цьому середовищі, є надати знання необхідні в подальшому для вибору майбутньої професії. Цікавість школярів, бажання вчити та дізнаватися щось нове залежить від самого педагога. Тому при підготовці майбутнього вчителя варто вказати та наголосити на якостях, критеріях і вимогах яким він повинен відповідати. Педагог має бути творчо розвиненим, ґрунтовно знати свій предмет викладання, повністю усвідомлювати важливість та значення своєї роботи, бути зацікавленим у підвищенні своєї професійної підготовки. Цьому можуть сприяти: запровадження нових навчальних програм, нетрадиційних та інноваційних